

“ΜΑΥΡΗ” ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΦΡΙΚΗ (του Γιώργου Δελαστίκ)

✘ Η μία χειρότερη από την άλλη είναι οι ειδήσεις που έρχονται από τις χώρες της Μαύρης Ηπείρου και αφορούν στην πολιτική κατάσταση που επικρατεί σε αυτές. Πραξικόπημα και εμφύλιος πόλεμος στο Μάλι, με στόχο την απόσχιση του αραιοκατοικημένου βόρειου τμήματος της χώρας από τον πυκνοκατοικημένο Νότο.

Κλιμάκωση του εμφυλίου πολέμου στο Κονγκό με ανάμειξη της μικροσκοπικής Ρουάντας. Σποραδικές συγκρούσεις που πυκνώνουν στα μη οριοθετημένα, ουσιαστικά ακαθόριστα σύνορα του Σουδάν με το Νότιο Σουδάν – κάτι που προοιωνίζεται γενίκευση της σύγκρουσης στο μέλλον.

Όσο για τις εκλογές που γίνονται σε διάφορες αφρικανικές χώρες, δύσκολα μπορεί κανείς να τις χαρακτηρίσει ως... απαύγασμα της δημοκρατίας. Στην Ισημερινή Γουινέα, για παράδειγμα, ο πρόεδρος Τεοντόρο Ομπιάνγκ «εξελέγη» με το... 95% των ψήφων, ενώ το κόμμα του κατέλαβε το... 99% των εδρών στο Κοινοβούλιο! Στη Ζάμπια, η οποία θεωρείται υπόδειγμα δημοκρατίας για τα αφρικανικά κράτη, η κυβέρνηση προσπάθησε να πετάξει έξω από το Κοινοβούλιο την αντιπολίτευση, γιατί δεν είχε πληρώσει ένα... κομματικό τέλος! Σε μια άλλη αφρικανική χώρα, την Γκάμπια, τα περισσότερα κόμματα της αντιπολίτευσης δεν πήραν μέρος φέτος στις εκλογές που έγιναν στις 29 Μαρτίου, καταγγέλλοντας εκ των προτέρων τη νοθεία που όντως έγινε. Και εκεί που γίνονται όμως εκλογές, με ανεκτό για τα αφρικανικά δεδομένα τρόπο, οι συγκρούσεις κάθε άλλο παρά τερματίζονται, δυστυχώς. Στο Κονγκό, στη Νιγηρία, στην Κένυα, στη Ζιμπάμπουε, στην Ακτή Ελεφαντοστού σοβαρές ένοπλες ταραχές έλαβαν χώρα μετά τις πρόσφατες εκλογικές αναμετρήσεις στα κράτη αυτά, καθώς σοβούν μακροχρόνιες εθνοτικές, φυλετικές και κάθε είδους αντιθέσεις – συνήθως κληρονομιά των συνόρων που αυθαίρετα καθόρισαν οι αποικιοκράτες Ευρωπαίοι, όταν αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις αφρικανικές αποικίες τους.

Η Μονάδα Πληροφοριών του βρετανικού περιοδικού «Εκόνομιστ», η οποία χρησιμοποιεί αυστηρά κριτήρια, στην ετήσια έκθεσή της χαρακτήρισε φέτος «πλήρη δημοκρατία» μόνο μια υποσαχάρια αφρικανική χώρα – κι αυτή δεν είναι άλλη από το μικρό νησί Μαυρίκιος που βρίσκεται στον Ινδικό Ωκεανό!

Το αμερικανικό συντηρητικό Ίδρυμα Φρίνταμ Χάους, που χρησιμοποιεί σαφώς πιο ελαστικές μεθόδους αξιολόγησης, διαπίστωσε ότι από τις συνολικά 49 υποσαχάρια χώρες της Μαύρης Αφρικής, ενώ το 2005 χαρακτήριζε «εκλογικές δημοκρατίες» τις 24 από αυτές, σήμερα ο αριθμός τους έχει μειωθεί στις 19. Οι υπόλοιπες 30 δεν μπορούν καν να χαρακτηριστούν ως «εκλογικές δημοκρατίες». Παρ' όλα αυτά η κατάσταση είναι σαφώς καλύτερη από το 1990, όταν το ίδιο αμερικανικό ίδρυμα χαρακτήριζε μόλις 3 χώρες ως ικανές να διεξάγουν εκλογές με πολλά κόμματα, καθολικό δικαίωμα ψήφου, μυστική ψηφοφορία και χωρίς νόθευση του εκλογικού αποτελέσματος.

Η αλήθεια είναι ότι ένας Ευρωπαίος παθαίνει σοκ μόλις αντιληφθεί πόσο πιο δύσκολο είναι να γίνουν πραγματικά τίμιες εκλογές στις αφρικανικές χώρες. Τα θεμελιώδη προβλήματα που πρέπει να υπερνικηθούν ξεπερνούν συχνά τη φαντασία οποιουδήποτε προέρχεται από μια προηγμένη χώρα.

Οι περισσότεροι Αφρικανοί, για παράδειγμα, δεν έχουν ταυτότητα ή οποιοδήποτε ντοκουμέντο που να πιστοποιεί την ταυτότητά τους! Ευνόητο είναι ότι ως συνέπεια της έλλειψης εγγράφων ταυτότητας δεν υπάρχουν πουθενά... εκλογικοί κατάλογοι! Επομένως, ποιος έχει δικαίωμα ψήφου; Σε μια ήπειρο με εκρηκτικούς ρυθμούς γονιμότητας πώς γνωρίζει κανείς αν τα εκατοντάδες εκατομμύρια νέοι έχουν όντως την ηλικία που δικαιούνται να ψηφίσουν;

Σε κάθε εκλογική αναμέτρηση οι εκλογικοί κατάλογοι καταρτίζονται εκ του μηδενός, κυριολεκτικά εξ αρχής. Το κόστος οργάνωσης εκλογών καθίσταται έτσι αστρονομικό για τα πάμπτωχα αφρικανικά κράτη, ειδικά αν είναι μεγάλα. Για να κάνει εκλογές

π.χ. το Κογκό πέρυσι ξόδεψε το ασύλληπτο ποσό του... μισού δισεκατομμυρίου δολαρίων! Πάνω από 500 εκατομμύρια ευρώ! Πρόκειται για τις ακριβότερες εκλογές του κόσμου!

Χωρίς εκλογικούς καταλόγους και με τις φυλές που κατοικούν στις παραμεθόριες περιοχές πολλών αφρικανικών χωρών να βρίσκονται διαμοιρασμένες σε διάφορα γειτονικά κράτη, συχνά δεν είναι εύκολο να διαπιστωθεί ούτε καν αν κάποιος που θέλει να ψηφίσει είναι... πολίτης της χώρας που γίνονται εκλογές!

Προβλήματα – Ψηφοφόρος λόγω... προφοράς!

Πόσο δημοκρατικές μπορούν να θεωρηθούν οι εκλογές όπου ο «δικαστικός αντιπρόσωπος», ο οποίος στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι κυβερνητικός αξιωματούχος, στις παραμεθόριες περιοχές μιας αφρικανικής χώρας βάζει τον κάθε ψηφοφόρο να μιλήσει και αναλόγως της προφοράς του αποφασίζει αν θα του... επιτρέψει να ψηφίσει ή όχι; Δεν πρόκειται για κάποιο έργο θεάτρου του παραλόγου, είναι ωμή πραγματικότητα! Έτσι έγιναν π.χ. οι εκλογές στη Σιέρα Λεόνε! Στην Αφρική οι ψηφοφόροι δεν έχουν ταυτότητες, άρα δεν υπάρχουν εκλογικοί κατάλογοι, ενώ πολλές φυλές ζουν σε περισσότερα από ένα όμορα κράτη, οπότε με ανάλογες μεθόδους κρίνεται ποιος έχει δικαίωμα ψήφου και ποιος όχι. Το κατά πόσο τέτοιες εκλογές δίνουν αντιπροσωπευτικές κυβερνήσεις είναι σίγουρα συζητήσιμο...

Γιώργος Δελαστίκ

Πηγή/φωτό: Έθνος